

POLITICO: Nemecko spochybňuje schopnosť Maďarska vykonávať rotujúce predsedníctvo EÚ v roku 2024

- CZ24 News | 31. května 2023

EU: Berlínske poznámky prichádzajú v čase, keď zákonodarcovia EÚ presadzujú odloženie nadchádzajúceho 6-mesačného mandátu Maďarska, ktorý pomôže riadiť proces tvorby politiky EÚ.

Nemecko v utorok spochybňovalo schopnosť Maďarska viesť budúci rok proces tvorby politiky EÚ, čím prilialo palivo do rodiacich sa klábosení o tom, či EÚ niekedy odloží nástup Budapešti do vedenia jej rotujúceho predsedníctva.

Maďarsko by malo zastávať pozíciu v druhej polovici roku 2024, čo mu dáva kľúčovú úlohu pri koordinácii politickej práce v Rade EÚ. Táto vyhládka znepokojila niektorých kritikov Budapešti, ktorí si všimli, že vláda premiéra Viktora Orbána čelí všadeprítomným obvineniam z demokratického spiatočnictva a je zapletená do prebiehajúceho boja o vládu zákona s Bruselom.

“Mám pochybnosti o tom, do akej miery bude Maďarsko schopné viesť úspešné predsedníctvo v Rade,” povedala nemecká ministerka pre Európu Anna Lührmannová v utorok novinárom v Bruseli, kde sa stretli rôzni vládni ministri. Lührmann citoval údajné porušovanie právneho štátu zo strany Maďarska a kolísavý postoj k podpore Ukrajiny v jej vojne proti Rusku.

Tieto poznámky pridávajú silný hlas EÚ k tomu, čo bolo doteraz väčšinou len teoretickými rečami o blokovaní alebo obmedzení nadchádzajúceho maďarského predsedníctva. V Európskom parlamente sa prepracovalo uznesenie, ktoré vágne vyzýva zákonodarcov, aby prijali „primerané opatrenia“ týkajúce sa úlohy Maďarska. Opatrenie, o ktorom sa bude hlasovať vo štvrtok, je však nezáväzná a nekonkrétne, čo by sa v skutočnosti dalo urobiť.

Najväčšia parlamentná skupina, stredopravá Európska ľudová strana (EPP), v ktorej kedysi sídlila Orbánova strana Fidesz, stále tlačí na akciu.

„V týchto bezprecedentných časoch je kľúčové, aby Radu viedla krajina schopná presadzovať silnú spoluprácu medzi členskými štátmi pri rozhodovaní, najmä v otázkach, ako sú sankcie proti Rusku alebo podpora Ukrajiny,” povedal Petri Sarvamaa, poslanecký klub ELS. Hovorca pre rozpočtovú kontrolu a otázky týkajúce sa právneho štátu, povedal pre Brussels Playbook.

Predsedníctvo Rady rotuje medzi krajinami EÚ každých šesť mesiacov, čím dáva zodpovednej krajine právomoc pomáhať pri stanovovaní programov a priorít, predsedáť zasadnutiam a koordinovať prácu v oblasti politiky EÚ, ktorá sa v tomto období vykonáva.

„Mám značné obavy, pokiaľ ide o schopnosť Maďarska plniť túto úlohu, najmä vzhľadom na to, že Maďarsko v súčasnosti nedodržiava zákony EÚ týkajúce sa právneho štátu,” dodal Sarvamaa.

Maďarsko totiž v súčasnosti nemá prístup k miliardovým fondom EÚ pre rôzne spory o vládu s Bruselom. Samostatne, parlament už dávno spustil blokové konanie o nedôvere Maďarska podľa článku 7 – extrémny krok, ktorý môže viesť k tomu, že krajina stratí svoje hlasovacie práva – ale proces sa zastavil.

Maďarská ministerka spravodlivosti Judit Varga po príchode na utorkové zhromaždenie odmietla iniciatívy na oddialenie svojho predsedníctva v Rade ako „nezmysel“.

„Európsky parlament tu nehrá žiadnu úlohu, existuje už mnoho rokov jednomyselné uznesenie Rady, ktoré tvorí poradie predsedníctiev,“ povedal Varga novinárom.

„Článok 7 nikdy nehovorí nič o tom, kto je prezidentom, je to povinnosť,“ dodal Varga. “Toto rieši európske právo.”

Utorkové kritické slová Nemecka sú len posledným príkladom toho, že Berlín ide po Budapešti. Obaja sa minulý týždeň stretli na stretnutí ministrov zahraničných vecí kvôli úlohe, ktorú zohráva kontroverzná maďarská banka vo vojne Ruska na Ukrajine.

Ostatné krajiny boli v utorok menej otvorené ako Nemecko, pričom mnohí tvrdili, že návrh parlamentu nie je na programe.

„Maďarsko by už malo spolupracovať so Španielskom [ktoré sa ujme predsedníctva v júli] a očakávame neutralitu a nestrannosť,“ povedal francúzsky minister pre európske záležitosti Laurence Boone.

Stále nie je jasné, aké konkrétne opatrenia by sa mohli prijať proti maďarskému predsedníctvu. Holandskí právni experti z Meijersovho výboru nedávno zverejnili dokument popisujúci tri možnosti – vrátane úplného zákazu – ako zabrániť alebo zmierniť konflikty záujmov počas vedenia Maďarska. Skúma aj podobné možnosti obmedzenia krajiny, ktorá sa ujme predsedníctva po Maďarsku: Poľsko.

ZDROJ: Politico/SKS